
Olimpiada de Istorie
Etapa județeană/a municipiului București
Clasa a XII-a
2017

Varianta 1

- Timpul de lucru este de trei ore.
- Ambele subiecte sunt obligatorii.
- Se acordă 10 puncte din oficiu, care se adaugă la Subiectul I.
- Subiectele se tratează pe foi separate.

SUBIECTUL I

(40 de puncte)

Citiți cu atenție sursele de mai jos:

A. „Moldova se confruntă cu amenințarea turcească mai târziu, grație așezării sale geografice (primul atac otoman asupra ei datează din 1420). Dar îndată după căderea Constantinopolului (1453) otomanii apar la Gurile Dunării și, susținuți de tătari, pun stăpânire pe litoralul Mării Negre. Sultanul Mehmed II cere Moldovei să-i recunoască suzeranitatea și să-i plătească tribut. Domnul Petru Aron [...] se supune, acceptând totodată să deschidă Cetatea Albă – portul Moldovei la mare – negustorilor turci. Prea grabnicei supunerii față de turci i se opune însă Ștefan, venit la tron după îndelungată perioadă de lupte pentru domnie între feluriți pretendenți [...]. De la început știe să profite de rivalitatea polono-maghiară în atingerea scopurilor sale de eliminare a adversarilor (ca Petru Aron, ucis în 1479) sau în luarea cetății Chilia în 1465. Impotriva acestor două state folosește chiar armele atunci când ele trec la acțiuni militare contra Moldovei. Așa se întâmplă în decembrie 1467 la Baia, unde ajunsese Matei Corvin în înaintarea sa în Moldova cu intenția de a-l înlătura pe Ștefan și a-l înlocui cu Petru Aron.”

(Ion Bulei, *O istorie a românilor*)

B. „În iarna lui 1474/1475 o mare armată otomană de c. 120. 000 de oameni [...] pătrunde în Moldova pentru a restabili dominația Porții la Dunăre. Ștefan o așteaptă lângă Vaslui, practicând tactica pământului pârjolit, ceea ce îi obligă pe turci să înainteze în căutarea hanei pentru oameni și animale exact spre locul stabilit de Ștefan, la confluența Racovei cu Bârladul, care nu îngăduia decât o restrângere desfășurare de forțe. Atrase în lunca Bârladului, trupele turcești sunt surprinse de cavaleria și pedestrașii lui Ștefan, lovite de tunurile moldovenilor, și mulți turci cad dezorientați și împotmoliți în mlaștini. Urmărirea celor retrași a fost la fel de cumplită, bătălia transformându-se într-o mare victorie, cea mai însemnată din istoria luptelor românilor cu turcii. Victoria lui Ștefan îl obligă pe sultanul Mehmed II să deplaseze centrul de greutate al efortului militar otoman la Dunărea de Jos și în nordul bazinului pontic. În iulie 1475, flota otomană cucerește Caffa și aduce Hanul tătar al Crimeii sub directă subordonare a Porții, transformându-l, timp de trei secole, în cel mai eficient instrument de intervenție militară în Europa răsăriteană. Strategic, poziția Moldovei se agravează, tătarii fiind forța războinică de temut care va pune mereu în pericol hotarele răsăritene ale Moldovei (și ale Valahiei).”

(Ion Bulei, *O istorie a românilor*)

C. „Noi Ștefan voievod, din grația lui Dumnezeu domn al Moldovei, (...) vă spun că necredinciosul împărat al turcilor a fost mult timp și este nimitorul întregii creștinătăți, și în fiecare zi se gândește cum să distrugă și să supună toată creștinătatea. De aceea noi facem cunoscut tuturor domniilor voastre că pe la Boboteaza trecută sus-numitul turc a trimis asupra mea în țara noastră o mare armată în număr de o sută și douăzeci de mii de oameni, (...); și după ce a auzit de această înfrângere [suferită de armata otomană la Vaslui] păgânul împărat al turcilor și-a pus în plan să se răzbune și el însuși în persoană cu toată puterea sa să vie în luna mai asupra noastră și să supună țara noastră care e poarta tuturor creștinilor (...), dar dacă această poartă va fi pierdută, (...) toată creștinătatea va fi în mare primejdie.”

(Scrisoarea lui Ștefan cel Mare către principii creștini, 25 ianuarie 1475)

D. „Ca domn al unei țări situate în prima linie a confruntărilor dintre creștini și otomani și care cunoștea pretențiile tot mai împovărătoare ale Porții Otomane, Mihai Viteazul a înțeles că, față de schimbările ce se manifestau în viața internațională, nu poate fi nici indiferent și nici neutru. Aceste schimbări trebuiau folosite pentru a da un nou curs statutului politic al Țării Românești.

Înzestrat cu simț diplomatic, conturându-și lucid planurile de acțiune, Mihai Viteazul a căutat, odată ajuns la cârma Țării Românești, să întrețină legături cu voievozii Moldovei, cu principii Transilvaniei, cu conducătorii mișcării de eliberare a popoarelor din Balcani și cu organizatorii cruciadei antiotomane, pentru a iniția și a duce, cu sorți de izbândă, lupta împotriva turcilor.“

(Academia Română, *Istoria Românilor*)

Pornind de la aceste surse istorice, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați un eveniment din sursa **B**, menționând câte o cauză și câte o consecință ale acestuia, selectate din sursa **A**, respectiv din sursa **C**. **5 puncte**
2. Prezentați politica externă a lui Ștefan cel Mare, față de Ungaria și Polonia, precizată în sursa **A**, utilizând și două informații din această sursă. **7 puncte**
3. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **B**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*) **3 puncte**
4. Formulați, pe baza celor patru surse date un punct de vedere referitor la o constantă a relațiilor internaționale în care este implicat spațiul românesc în secolele al XV-lea-al XVI-lea, susținându-l cu câte o informație selectată din fiecare sursă. **7 puncte**
5. Prezentați o consecință a faptului istoric din sursa **C** și a faptului istoric din sursa **D** stabilind o asemănare între aceste fapte. **12 puncte**
6. Argumentați, prin două fapte istorice, un punct de vedere referitor la politica externă promovată de conducători politici din spațiul românesc în secolul al XVII-lea. **6 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(50 de puncte)

Elaborați, în aproximativ cinci pagini, un eseu despre spațiul românesc între secolele al XVIII-lea - al XX-lea, având în vedere:

- prezentarea câte unei acțiuni desfășurate de români, în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea, respectiv în prima jumătate a secolului al XIX-lea;
- prezentarea a două constante în desfășurarea faptelor istorice din spațiul românesc în a doua jumătate a secolului al XIX-lea;
- prezentarea a două asemănări între faptele istorice de la începutul secolului al XX-lea care au condus la formarea României Mari;
- menționarea unei consecințe în plan intern a realizării României Mari;
- argumentarea, prin două fapte istorice, a unui punct de vedere referitor la rolul actelor constituționale din a doua jumătate a secolului al XX-lea în evoluția României.

Notă!

Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, **argumentarea** unui punct de vedere (prezentarea faptelor istorice relevante și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **sucesiunii cronologice/logice** a